

Egoïsme

Broeders en zusters,

Één van de negatieve morele verschijnselen die zich heeft verspreid in veel gemeenschappen - in gezinnen, tussen burens, in de wereld van kennis en op de arbeidsmarkt - is egoïsme.

Dit egoïsme heeft geleid tot: luiheid in vrijwilligerswerk, een toename van egoïstische concurrentie in belangenbehartiging, en het ontstaan van het verschijnsel zelfzucht (of, in de taal van de mensen, “egoïsme”).

Wat bedoelen we ermee? Liefde voor het eigen ik, wat ertoe leidt dat men zijn verlangens en behoeften vóórstelt zonder rekening te houden met de rechten van anderen - zowel in het openbare bereik als in het privéleven.

Het is een liefde voor de ziel die de drager ervan ertoe brengt slechts uit één beperkte hoek te kijken, waarin hij alleen zichzelf en zijn belang ziet. Zoals degene die egoïstisch leeft zegt:

“Ik, en daarna de zondvloed.”

Voor hem is er geen plaats voor het belang van familie of samenleving; hij ziet in het leven enkel zijn eigen betekenis, niet de betekenis van anderen. De egoïst is beroofd van de zoetheid van het geloof. Hoe zou het ook anders kunnen zijn, terwijl de Profeet (ﷺ) gezegd heeft: **“Niemand van jullie gelooft werkelijk totdat hij voor zijn broeder wenst wat hij voor zichzelf wenst”** (Bukhari & Muslim)

Broeders en zusters,

Geen gemeenschap kan slagen wanneer ieder individu slechts het woord “ik” kent.

Een gemeenschap is als een familie: alle leden dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het bevorderen van het algemene welzijn en het vermijden van wat het schaadt, door te streven naar wat goed is voor allen en te vermijden wat leidt tot schade.

De profeet (ﷺ) vergeleek de situatie met een schip: **“Het voorbeeld van degene die waakt over de grenzen van Allah en degene die ermee manipuleert, is als een groep mensen op een schip. Sommige mensen zaten in het bovenste deel, anderen in het onderste deel. Toen de mensen beneden water wilden halen, moesten ze langs degenen boven gaan. Ze zeiden: ‘Laten we in ons deel een gat maken zodat we de mensen boven ons niet hinderen.’ Als de bovenste mensen hen hun gang laten gaan, vergaan ze allen; maar als zij hen tegenhouden, worden zij allen gered”** (Bukhari)

Als degenen bovenin het schip egoïstisch zouden zijn en zeggen: “Wat hebben wij te maken met hen?”, dan zouden allen vergaan. Egoïsme heeft geen plaats wanneer het algemeen belang in gevaar is.

Onze nobele sharia spoort ons krachtig aan om de ziel te verheffen boven wat haar kan bezoedelen - zoals hoogmoed, ijdelheid en zelfverheerlijking - want dat zijn eigenschappen die leiden tot het vooropstellen van eigenbelang boven anderen.

Jabir ibn ‘Abdullah (رضي الله عنه) vertelde: **“Ik kwam naar de Profeet (ﷺ) in verband met een schuld van mijn vader, en ik klopte op de deur. Hij vroeg: ‘Wie is daar?’ Ik antwoordde: ‘Ik.’ Hij zei: ‘Ik, ik!’ Alsof hij het afkeurde”** (Bukhari & Muslim)

Dit gebruik van de uitdrukking “Ik ben het” komt vaak voor in ons dagelijks leven.

Meestal bedoelt men er niets mis mee, en is het slechts referentie aan zichzelf. Toch keurde de Profeet (ﷺ) het af, om in zijn gemeenschap het begrip van nederigheid en soepelheid te verdiepen, en zich te distantiëren van elke vorm van arrogantie of zelfverheerlijking.

Ibn al-Qayyim zei: “Laat men uiterst voorzichtig zijn met de tirannie van de woorden: ik, van mij en bij mij. Deze drie woorden waren de oorzaak van de val van Iblis, Farao en Qarun. Iblis zei: “Ik ben beter dan hij.” Farao zei: “Is het koninkrijk van Egypte niet aan mij?”

Qarun zei: “Ik kreeg dit vanwege mijn kennis.”

Broeders en zusters,

Hoe zeer hebben we behoefte om onszelf en onze kinderen op te voeden in het beteugelen van het ego, om de arrogante “ik” en de egoïstische “ik” los te laten.

En hoezeer hebben we ook behoefte om in ons leven de tegengestelde waarden te planten: nederigheid, onbaatzuchtigheid, vrijgevigheid, opoffering, dienstbaarheid aan anderen.

Allah de Verhevene zegt (in Soerat Al-Qassas: 83): **«Dat Huis van het Hiernamaals schenken Wij aan degenen die niet hoogmoedig wensen te zijn op aarde en die geen verderf zaaien. En het goede einde is voor de godvrezenden»**.

O Allah, Wij vragen U om onze harten te zuiveren van trots, hoogmoed en egoïsme.

O Allah, leer ons nederigheid, oprechtheid en liefde voor het goede.

O Allah, verenig onze harten, versterk onze broederschap, en leid onze gemeenschap naar eenheid, barmhartigheid en samenwerking.